No. 66.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag den 1 Mei.

BUITEN GEWOON TE CELLE

BUITENGEWOON-BIBLIOTHEEK

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad BREDA, gelegen op de Mark, maken aan de Ingezetenen dezer Stad bekend, dat op verzoek van den Heer Kolonel, Plaatselijken Kommandant dezer Vesting, ter kennisse der Ingezetenen, dat de uitleenen van den heden met aanstaande de poorten der Vesting zullen worden geopend *des morgens ten half vijf ure*, zijnde hetzelfde nur als thans en *gesloten des avonds ten acht ure*, zullende de ophaalbruggen gelijktijdig met de poorten worden *geopend*, doch *een half uur* vroeger dan deze gesloten worden.

Breda, den 29sten April 1831.

DE ROY Vt.

Ter Ordonnantie van dezelven,

De Secretaris der Stad,

H. W. SCHAAFHAUSEN.

NEDERLANDEN.

Brussel, den 30sten April.

Behalve hetgeen de vergadering van deelhebbers in de handelmaatschappij van den 26sten voorgevallene, gisteren door ons gemeld, nog bevoten, eene commissie van 16 leden benoemd, welke belast is geworden, om in de tweede vergadering, welke op gisteren gehouden is, een voorstel aangaande de beperkeling van deelhebberen te onderwerpen. Deze commissie heeft nicht, reeds in de vergadering van gisteren, van dien last gekweten (*wij hopen op dit verslag terug te zullen komen.*)

— De bekende bankier *Baron von Ratschild* is dezer dagen, uit Berlijn te Amsterdam aangekomen. Of dit bezoek met financiele belangen in betrekking staat is onbekend.

— De Belgen zullen nu zeker den Engelschen generaal *Robert Arbuthnot* niet tot hunnen Bevelhebber kiezen. Wij willen, zelfs zonder verdere verzekering, gelooven, dat zij daaraan nooit gedacht hebben; doch al ware dit ook anders, *nu* zoude het toch niet gaan. De goede, de liberale, de verlichte *Wilson* heeft het ongeluk gehad, om, in de discussien over het amendement van den generaal *Goswyne*, eene redevoering uit te spreken, die in het geheel niet liberaal was. De kiezers van *Stoukwarck* zijn daarmede dan ook maar in het geheel niet te vrede en hebben daarom den *honorabelen* kortweg zijn afscheid aangekondigd. Belgie is in nouw over het missen van dezen bekenden deelgenoot in alles, wat tot het ultra-liberalismus behoorde.

— Iemand uit Aalst richtte aan een der Brusselsche bladen, om de vragen of de schapligtigen *dertien millioenen*, die het congres ingewilligd heeft, om negen derde gedeelten daarvan voor den oorlog te besteden, ingeval de oorlog geene plaats had, wel moesten behoeven te betalen?

— Volgens sommige Belgische papieren zou de generaal *le Hardy de Beaulieu* (*zie aan Antwerpen hieronder*) ontslagen (*destitué*) zijn. Volgens andere, zoude deze officier den post, hem opgedragen, blijven bekleeden. Eene verandering van bestemming schijnt toch den heer *de Beaulieu* te zijn weggelegd. Welligt staat dit in verband met verplaatsingen en benoemingen, bij het belgische leger plaats gehad hebbende. Op de lijst der laatste promotien komen, onder anderen, voor de kolonel *Clump*, die tot brigade generaal en de overste *Cottin*, die tot kolonel benoemd is.

Van de Weijer en de graaf *d'Aerschot* zijn uit Londen teruggezonden, zonder in hunne kwaliteit als afgevaardigden van het Belgisch gouvernement toegelaten te worden. En, zoopt het dagblad *l'Emancipation*, lord *Ponsonby* is intusschen bij ons toegelaten!! — Wij mogen *l'Emancipation* wel aan de fabel van de kalkoensche en de te hennepen (1) of hem te doppen *pro patria* (wij appelleren evenmen).

Ons liberaal blad neemt de vrijheid zijn gouvernement te vragen

(1) Een kalkoensch zag eens een os en wilde even groot en dik zijn. Zoolang stond hij zich zelven zoo lang op, tot dat hij barstte. Sommige journalisten mogten deze fabel niet kennen.

waarom de generaal *Daine* naar Antwerpen gezonden bleef, *daar de Citadel op het punt is zich over te geven*, en of de generaal *Hardij de Beaulieu* dan zijne maatregelen niet goed genomen heeft? Niemand, vervolgt dat blad, begrijpt den gang van ons ministerie, de ware patriotten vreezen verraad en willen volstrekt wegens onderscheiden punten inlichting hebben.

— Nog lezen wij in opgemeld blad het volgend artikel:

» Bij de engelsche ambassade te Parijs is een buitengewoon courrier aangekomen (*het blad zegt niet wanneer*), welke, naar men zegt, zeer gewigtige berigten voor den tegenwoordigen staat van Europa aanbrengt. Men verzekert, dat, terstond na de zitting, waarin het parlement geprorogeerd is, talrijke volkshoopen de straten van Londen doorkruist hebben en niet geheel en al uit een gedrang hebben kunnen worden. Den volgenden dag zijn er nog sterker benden op de been gekomen en het volk zoude menigte naar het hotel des hertogs van *Wellington* gegaan zijn, alwaar de ramen verbrijzeld en met steenen aangetast zijn. Bij het vertrek van opgemelden courrier dreigde het volk nog met grooter buitensporigheden. De fondsen waren ter beurze sterk aan het dalen."

De jongste engelsche berigten van den 27sten (*zie dezelve hier onder*), zoo min als de vorige, melden niets van alle die oproerigheden.

Van hetzelfde allooi zal dan ook misschien wel zijn de volgende anekdote, wegens den Koning van Spanje, ingelijks door de belgische bladen medegedeeld: » De vrouw van den beschuldigde *Mijar*, zoo, den dag voor de executie van haren man, een verval voor den koning gedaan hebben, om genade voor hem te verzoeken. *Ferdinand* had het volgend apostil op het verzoekschrift gesteld: *Ik ontsla hem van de straf van geradbraakt te worden, na dat hij gewurgd zal zijn.*

— Zie hier eenen staat der bevolking van het Groothertogdom Luxemburg en van de Pruisische provincien daaraan van 1816 tot 1829. In het tienjarig tijdvak van 1816 tot en met 1825 zijn er 26,300 menschen meer geboren dan overleden. Sedert dien tijd is dat land, *onder de zoo gehaatte regering der Nassaus*, nog 79,015 zielen toegenomen. Kortom, de bevolking van Luxemburg bestond, op den 1sten Januarij 1829, uit 302,655 zielen en was dus, tegen alle grieven aan, 10,044 zielen toegenomen.

— De brieven van Warschau van den 21sten hebben niets anders gebragt dan hetgeen reeds bekend was. Volgens berigten uit Brody over Weenen ontvangen, had de Poolsche partijganger, generaal *Dwernicki*, de streken van Zamosc verlaten en had met zijn korps, tusschen de 8 en 10,000 man sterk, eenen strooptogt in Volhynie ondernomen. Hij zou, bij Kraion, over de Bug getrokken en, op den 11den dezer maand April, Kremenietz genaderd zijn, waar hij, naar het scheen, onder de studenten der hoogeschool aldaar, veel bijval gevonden had.

's GRAVENHAGE, den 29sten April.

Bij besluiten van Z. M. van den 8 en 12 dezer heeft Hoogstdezelve op nieuw last gegeven tot het aanschaffen van een zeker getal geschikte trek- en rijpaarden, voor den dienst der artillerie, en zulks binnen den kortst mogelijken tijd tegen dadelijke betaling in klinkende munt.

— De afdeelingen der Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn heden vergaderd geweest.

— Heden zijn hier, onder het geleide van een stoomschip, binnen gebragt twaalf deserteurs.

BELGIE.

Gent, den 28sten April.

De generaal *Bellard* is eindelijk, eergisteren avond, alhier teruggekomen.

De generaal *Dufraij* is tot chef van den staf en de kolonel

Fonson tot tweeden chef van het leger der Maas benoemd, dat thans onder het bevel van den generaal *Tieken de Terhove* staat.

— De engelsche dagbladen, de aankomst der deputatie van het belgische congres, belast met de onderhandelingen nopens den prins *van Saksen Coburg* meldende, berekenden reeds de kans tot den goeden uitslag van dit plan, dat zij reeds lang als het eenige aannemelijke beschouwden en voorgedragen hadden. *The Times*, raadt, zonder de volmagt der afgezanten in twijfel te trekken, den prins, om zijn woord niet dan na rijp overleg te geven en de ligtzinnigheid, waarvan het brusselsche congres reeds niet dan te veel bewijzen heeft gegeven, te wantrouwen. *The Courier* verzekert, van den anderen kant, dat het drie vierde gedeelte der leden van het congres volkomen ten voordeele des prinsen geneigd waren en slechts zijne toestemming vroegen, om hem de kroon op te dragen, hebbende de beide hoven van Engeland en van Frankrijk voorzeker hunnen bijval en hunne ondersteuning tot deze keuze toegezegd. Een men echter een derde blad mag gelooven, zou prins *Leopold* niet zeer gerleid geweest zijn, met zijnen naam in deze nieuwe diplomatieke intrigue gemengd te zien, en inderdaad, wij lezen in een heden, bij buitengewone gelegenheid aangekomen nommer van *the Globe and Traveller* het volgende: » Wij hebben van goederhand vernomen, dat de prins van *Saksen Coburg* formeel aan de belgische deputatie verklaard heeft, dat hij vast besloten had, de kroon, die zij hem kwam aanbieden, niet aan te nemen.

— De heer *Firmin Rogier* is onverrigter zake (*zie ons voorlaatste nommer*) naar Parijs terug gekeerd.

— *Ernest Gregoire* is uit de gevangenis te Gent, onder een sterk escorte, herwaarts overgebragt.

— Heden loopt alhier het gerucht, dat de kolonel *Garremans* tot vijf jaren gevangenis-straf en tot degradatie zou verwezen zijn.

— Nog spreekt men hier, van het zeer op handen zijnde hervatten der vijandelijkheden langs de geheele linie. Dit gerucht schijnt, waar de militaire bewegingen te oordeelen, vrij gegrond.

Antwerpen, den 28sten April.

De generaal *Beaulieu*, die provisioneel de functien van militairen gouverneur van Antwerpen vervulde, is tot chef benoemd van den staf van den generaal *Daine*, die definitief tot militairen gouverneur dezer provincie is aangesteld geworden. De heer *de Beaulieu* is alzoo niet ontslagen en blijft te Antwerpen. Men zegt, dat de noodzakelijkheid om den generaal *Daine* in dienst te stellen niet toegelaten heeft, om het gouvernement aan den heer *de Beaulieu* op te dragen. Deze zal weldra ter belooning zijner bewezene diensten in eene andere eervolle betrekking worden aangesteld. Intusschen heeft de eerst van ontslag die deze generaal gekregen heeft, in onze stad zeer ongelukkigen indruk gemaakt. Hij had zich de algemeene achting der burgerij verworven en veel tot de inwendige rust en tot de versterking der stad bijgedragen, zoodat men nog over geenen militairen gouverneur zoo te vreden als over dezen was geweest. Men is daarenboven thans niet weinig bedrukt, dat de eigenlijke gekrenkt zij, en dat er verdeeldheden tusschen deze beide bevelhebbers, *Beaulieu* en *Daine*, ontstaan zullen.

De burggraaf *de Beaulieu*, sedert een paar dagen te Brussel, wordt morgen in deze stad terug gewacht.

— De vrijwilligers komen met talrijke hoopen van de grenzen hier aan. Eergisteren kwamen de vrijkorpsen van Namen, Mechelen, Grammont, Nivelles enz., meer dan duizend in getal, van de grensdorpen Meerse, Calmhout, Putten en Esschen waar zij door linietroepen zijn vervangen geworden. Zij zijn eerst bij de burgers ingekwartierd, doch later in de kasernen gelegd. Er loopen onderscheiden gerachten, omtrent het doel hunner terugkomst en hetgeen het gouvernement met hen voorheeft, welke echter alle onzeker zijn. Deze benden leveren aan het oog de wonderlijkste verfooning op; allen zijn verschillend gekleed, zijn ongelijk van grootte, dragen wapenen van allerlei aard en vorm, zoo dat men hen schaars voor soldaten zou aanzien en men hen nit elkander onmogelijk herkennen.

Gisteren zijn weder eenige vaartuigen met hooi en stroo geladen aan de Citadel aangekomen.

FRANKRIJK

Parijs, den 25sten April.

Op de beschuldigingen van sommige der liberale bladen, dat er in het Ministerie de beste eendragt niet heerschte, waarvan men onder anderen het bewijs zocht in de redevoering des Konings bij het sluiten der Kamers, als welke niet overeen zou komen met de personele gevoelens van den president van den raad, en welke door een zijner ambtgenoten in dier voege zou zijn verandeld, heeft de *Moniteur*, in zijn No. van heden, gemeend gemelde beschuldigingen te moeten tegenstaan. Hij vindt nogmaals dat soodanige gerachten bij het publiek ingang gevonden hebben en zegt, dat de minister van oorlog en de president van den raad zich hoe langer hoe meer achten en beminnen, naar mate zij elkander meer leeren kennen, en dat al de pogingen, die men mogt aanwenden om deze beide van elkanderen te verwijderen, slechts den band van eendragt tusschen hen verstevigen zouden. De liberalen echter geven het ondanks die verzekering niet op; zij vinden dat juist de noodzakelijkheid waarin een ministerie zich gevoelt, om in het openbaar te vermelden dat het eensgezind is, het best bewijs is, dat hetzelve met verdeeldheid te worstelen heeft en eene ontbinding nabij is. Zij durven zelfs zoo ver gaan van de weddingschap te willen aahgaan, dat deze beide ministers de smart zullen hebben van weldra van elkander gescheiden te wezen, en dat het juist de minister van oorlog, de maarschalk *Soult*, zal wezen, die het langst aan het bestuur van zaken blijft. — Het valt intusschen niet te ontkennen, dat zulk eene verdeeldheid in het ministerie, zij moge dan gegrond of door de organen van zekere partij verzonnen zijn, wonderwel zou strooken met de inzigten dierzelfde partij; voor wien de gematigde denkwijs van den heer *Perier* steeds een doorn in het oog is geweest.

— De *Moniteur* bevat het volgend artikel: » het gouvernement heeft, op het berigt van het gedrag der portugesche regering en der kwade behandeling, welke eenige fransche burgers ondergaan hebben, gelast, dat de twee fregatten *la Melpo mène* en *l' Armide* zich naar de wateren van den Taag zullen begeven; om zoodanige voldoening en schadeloosstelling te vorderen als het voorgevallene zou mogen vereischen. Men verzekert, dat de kommandanten dezer statie uitgestrekte volmagt hebben, welke hun veroorlooft, om alle voor de eer onzer vlag noodzakelijke maatregelen te nemen."

Ook stevenen eenige engelsche oorlog-schepen naar den Taag, zoo dat het stellig voornemen der beide mogendheden schijnt, om dom *Miguel* met gemeen overleg tot rede te brengen.

— Bij gelegenheid van 's konings verjaarfeest, zullen er menige kruisen aan het legioen van eer, meestal aan vreemdelingen, uitgereikt worden. Onder de nieuwe ridders worden genoemd de heeren *Walter Scott*, *Goethe*, *Cooper*, *Manzoni*, enz.

— Te Londen werd, sterk gesproken van een Congres, dat, op den 15den Mei, te Troppau, in Silezie, tusschen de russische, pruisische en oostenrijksche ministers zou gehouden worden.

— De courant van Lausanne kondigt stellig het overlijden van den koning van Sardinie, *Karel Felix* aan, hetwelk in den nacht tussehen den 10den en 11den zou zijn voorgevallen. Des avonds te voren was een tiental hoofd-officieren van het leger, op last van den prins *de Carignan* (de troonsopvolger) in hechtenis genomen, ten gevolge der ontdekking van een complot, strekkende, om den hertog van Modena op den Sardinischen troon te plaatsen.

— Onlangs is er, in ons arsenaal, een proef genomen met eenen snaphaan van een nieuw model, zonder pan, haan of laadstok, en waarmede 15 a 20 schoten in een minuut gedaan kunnen worden. De proeven zijn volkomen geslaagd en het is niet onmogelijk, dat deze vreesselijke nieuwigheid bij het leger ingevoerd zal worden. De uitvinder er van is een jong student in de geneeskunde, welke in de vervaardiging van het werktuig door eenen kweekeling der polytechnische school geholpen is.

— Heden omstreeks drie uren liep alhier ter beurze het gerucht, dat de Polen eene geduchte nederlaag geleden hadden, en dat hun leger op Warschau terug trok. Deze laatste tijding heeft, zoo zij al niet geheel met de waarheid overeenkomstig is, ten minsten vrij wat waarschijnlijkheid. De prijs der renten op tijd is bijna een pCt. daardoor gedaald.

Van den 26sten April.

Heden zijn de fondsen nagenoeg gedaald. Daar liepen allerhande vreemde gerachten, het een al ongerijmder dan het andere; den was er een opstand in Engeland; dan was Keizer *Nikolaas*, ten gevolge van eene revolutie vermoord, en dan weder had de Keizerlijke garde het korps van den Poolschen generaal *Uminski* geslagen. Dat echter Prins *Leopold* de kroon van België zou hebben afgewezen werd van goed ide officieel aangekondigd.

De fondsen, stonden, ter beurze van gisteren: de 5 pCt. kontant 86, 50; op tijd 85, 50; de 3 pCt. kontant 57, 50; op tijd 57, 70; heden, de 5 pCt. kontant 85, 05; op tijd 85, 45; de 3 pCt. 57, 30; op kontant 57, 65 op tijd

Sedert eenigen tijd geeft de vermaarde *Franconi* te deezer stede in zijn *Cirque olympique*, voorstellingen, waarin de uitverdorde wilde dieren zijn. Op het wijdluftig prospectus komen als acteurs voor: de leeuw van Coborg, de Asiatische leeuw, de Kaapsche tijger, de Kangafou, de Tiger, de ongelofelijke ezel, en zelfs de bloeddorstige tijgerkat. Deze bijna ontembare dieren hebben volle vrijheid, om over het toneel te loopen, tusschen de

schermen te komen, brullende van den souffleursbak tot aan de achterzijde van het tooneel te gaan. Zoo ziet men, bij de voorstelling eener jagt van *Hyder Ali*, den sultan van Mijsore, de tijger, door de hem vervolgende jagthonden afgemat, door een hollen weg uit het bosch ontsnappen; een kleine jongen vlugt, ontsteld op zijne volgeling; het dier ijlt hem achter na, vervolgt hem, het kind verdubbelt zijne schreden, struikelt en valt; de tijger werpt zich op zijne prooi. — De aanschouwers meenen, bij zulk eene voorstelling, zich in Afrika's woestijnen, of in de holten van door de brandende zon verkalkte rotsen verplaatst.

Nimmer deed een schouwspel het hart angstiger kloppen. De worsteling van den leeuw in de renbaan; gindsche slangen die daar langs het gras voortschuifelen en twee jonge kinderen met groote kronkelingen omvatten, even als de slangen van Virgilius met hare ringen de zoonen van *Laocoön* versmoren; dit bosch vol apen en papegaaijen; die pelikaan, welke de gulzige en diefachtige knecht vervangt; die kangaroo die voor hansworst speelt; de schitterende kostumen; de uitgestrekte schouwplaats; die menging van daden uit het hooge treurspel en uit het prosa eener mengerie, alles, in een woord, vormt eene der zonderlingste tooneelen dien men zien kan.

Het is voornamelijk aan den heer *Martin* dat de eer van de invoering dezes buitengewonen schouwspels toekomt, hetwelk door onzen noch hedendaagschen tot die hoogte is gebragt geweest. Het laat zich begrijpen, dat de censuur en de policie tusschen beide zijn getreden, doch men heeft haar volkomen zekerheid gegeven ten aanzien van de veiligheid des publieks.

ENGELAND.

Londen, den 27sten April.

De proclamatie des Konings, waarbij een nieuw parlement tegen den 14 juny opgeroepen wordt, is volgens gebruikelijke maze, door de hof-courant publiek gemaakt. In Londen is veel vreugde aan den dag gelegd over deeze maatregel, en heden avond zal er bij deze gelegenheid, op uitnoodiging van den Lord Maire, eene algemeene illuminatie plaats hebben.

— Prins *Leopold* van Saxen-Coburg heeft maandag een grooten maaltijd gegeven, waarop de ministers en de commissarissen van België genoodigd waren.

Het ministerieel avondblad verzekert, dat de prins nog tot geen besluit is gekomen, ten aanzien van het aanvaarden der kroon van België. Het begrijpt, dat de prins niet wel het aanbod van de hand kan wijzen, indien hij bedenkt, dat hij een gewigtige dienst aan Engeland kan doen, en het behoud van den vrede van Europa bevorderlijk zijn kan.

— Volgens een brief van Lissabon, van den 9 dezer, vreesde men er voor een vredebreuk tusschen dom *Miguel* en het fransche bestuur. De consul van Frankrijk had Lissabon verlaten en zich aan boord van een fransch oorlogsvaartuig op de Taag begeven, tot dat de regering van Portugal goed zou vinden, om regt te doen wedervaren aan de klagten van Frankrijk over beleedigingen, aan fransche onderdanen aangedaan. Men verzekert, dat ook engelsche oorlogschepen naar Lissabon zijn gezeild.

Mengelingen.

De *Noordstar* bevat in haar n°. 26, van den 28sten dezer, een artikel, ten opschrift voerende *Wapenstilstand*, en betrekking hebbende op de verdediging onzer grenzen. Wat daarvan gezegd wordt is zeer juist, en, om het belang der zaak vergunne men ons de overname van de volgende regels:

» Wie op onzen grond komen durft, moet op Belgischen grond » vervolgd worden, tenzij de Belgische legerhoofden zich, tegen » verwachting, met uitlevering der schenders van den wapenstil- » stand belasten willen, en het punt, van waar men op de onzen » schieten durft, moet, zoo mogelijk, door ons ingenomen of al- » thans door den vijand ontruimd worden, tenzij ook hier de Bel- » gische hoofdpunten ons eene volkomen gehoegdoening verschaffen. » Volgt men dat beginsel niet, dan zouden vijftig Belgen een leger » van honderd duizend man straffeloos kunnen verontrusten, en » zelfs van tijd tot tijd nadeel kunnen toebrengen: zij zouden daar- » toe slechts behoeven, voort te gaan op de onbezette punten te » plunderen, telkens eene schermutseling aan te vangen, waar zij » ons zagen eene kleine afdeeling te overvallen, en voorts op » voorbijvarende schuiten te vuren, slechts zorgende, telkens in » strijd op Belgischen, als op heiligen grond te wijken en gewa- » pende schepen te ontzien.

» Wij hebben noch Engelsche, noch Pruisische hulp noodig, om » aan den verregaanden Belgischen overmoed eindelijk een einde te » maken; maar wij moeten aan de Mogendheden durven toonen, » dat wij den wil hebben, ons goed regt met de middelen, die » God ons gegeven heeft, te verdedigen."

Onder de aanstaande bezuinigingen wordt ook eene aanmerkelijke vermindering in het leger van den staat te gemoet gezien. Het spreekt van zelf, dat de ingenomenheid met, vermindert leger bestaat, in tijd van vrede niet blijven kan; doch wij hopen, dat de de bepaling der te maken reductie eene *ware* en niet eene *valsche economie* voorzitten zal. Deze laatste heeft elk op land reeds te veel leeds bevolkend. Onze dagen maakt meer overeenkomstig de ware grondslagen eener gezonde burgerlijkheid ingericht worden, want deze laatste kan niet gehandhaafd worden zonder een krachtig leger, en, wat men ook hooren, gezien schelden, in den mond van sommigen, des woords: soldaten, zoo als Holland mede in het vervolg noodig zal hebben, lagen zich niet impressioneren. Het zal minder nog op een groot getal dan op eene goede organisatie aankomen, en ook hierin zal de, in den laatsten tijd, opgedane ondervinding te stade kunnen komen. Wij herhalen den wensch, dat in dezen meer het waarachtig en duurzaam belang dan het bezuinigen van eenige duizend guldens in jaren zal mogen voor oogen gehouden. Het is bekend, dat dit laatste voor den ontwerper des economischen plans een onbeschrijflijk genoegen oplevert; maar..... het einde draagt den last, en deze is zwaar, vooral wanneer men tot die economen behoort, die, om ons van eene spreekwijze uit het dagelijksche leven te bedienen, eenen omwelstok in *vieren* breken en den wijnflesch in *eens* ledigen. Mogt dit belangrijk punt vooral aan mannen zijn toevertrouwd, die niet alleen gemakkelijk getallen kunnen *schrijven*, maar die, ook bij ervaring weten, welke getallen de beste practische resultaten opleveren.

LETTERKUNDIGE BERIGTEN.

Elegenst, uit de Russische Legerberichten door [illegible] (Uit het Hoogduitsch.) Te Zutphen, bij W. J. THIEME 1830. 128 bladz. in kl. 8°. de prijs is f 1.10.

Na eene korte vergelijking van den generaal *Diebitsch* met *Potemkin*, *Suwarow*, *Barclay de Tolly*, *Bagrathion*, *Wittgenstein*, *Kutusow* en *Tschitschagoff*, geeft de schrijver hier eene levensbeschrijving van den overwinnaar *Sabalkanski*. De vergelijking is geheel ten voordeele van dezen; slechts *Paskiewitsch*, zegt de heer B., kan zich, in het bewustzijn van den held en den overwinnaar, met volkomen regt aan de zijde van graaf *Diebitsch* plaatsen: *Eriwanski* en *Sabalkanski*, de overwinnaar in Azië en de overwinnaar in Europa, staan op het groote schouwtooneel der hedendaagsche geschiedenis, in eenen lauwerkrans vereenigd.

Dit kleine geschrift bevat een allerbelangrijkst overzigt van het leven des beroemden generaals, en deelt ons eene menigte bijzonderheden, zelfs uit zijne eerste jaren, mede, die tot hier toe niet algemeen bekend waren en zulks echter, als zoude belangrijke bijdragen tot de kennis des grooten veldheers, [illegible]. Het geheel is met kennis van zaken geschreven en [illegible] halingen uit de geachtste schrijvers, o. a. *Butturlin* en *Lavaucourt*, terwijl een goede, afwisselende stijl dit verhaal tevens tot eene aangename lectuur maakt.

Wij twijfelen niet, of dit boekje zal met graagte gelezen worden. In elken tijd zoude het belangrijk zijn, maar het is zulks vooral *nu*, dat aller oogen op den bestrijder der Polen gevestigd zijn, en men in den overwinnaar der Turken de rustherstelder van Europa hoopt te aanen mogen begroeten.

Lierzang; van Speijk ter eere, door A. VAN [illegible] HOOP, Jr. Te Rotterdam bij A. F. H. [illegible] 1831, 8 bladz. in 8°. de prijs is . . . f [illegible]

Men schaffe zich deze weinige bladen aan, om eene [illegible] huide bener voortreffelijke daad te bezitten. Onder de [illegible] zangen op den onvergetelijken van Speijk verdient [illegible], met regt zoo genoemd, onderscheiding. Wij stellen [illegible] nog boven de Romance op hetzelfde onderwerp, [illegible] dichter, en vereenigen onze goedkeuring met [illegible] verzoen te beurt viel, toen Mevrouw Hoog dezelve [illegible] Koninklijken *Zuid-Hollandschen Schouwburg* voordroeg. B.

HANDBOEK voor Jonge Beoefenaars en Liefhebbers der SCHILDERKUNST, of volledige [illegible] ter verovering van [illegible] der SCHILDERWERKEN, uit het Fransch van M. P. [illegible] Kunstschilder, lid [illegible] Maatschappij der Kunsten te Geneve, Oud-Kunstschilder [illegible] de Akademie te Parijs.

Waarvan het 1e stuk binnen weinige dagen het licht zal zien, bij BROESE & COMP. te Breda.

Dit werk, de vrucht eener veertigjarige ondervinding, oorspronkelijk door eenen Zwitser in het Fransch geschreven, bevat [illegible]

het oordeel van deskundigen, zoo veel nuttigs, niet alleen voor eenen jongen beoefenaar der Schilderkunst, maar ook voor de [illegible] zoude opleveren, wegens de nieuwe veelal onbekende zelfstanden en toebereidingen derzelve, alsmede honderde opmerkingen en aanwijzingen, ten aanzien van samenstelling, gebruik en behandeling der verwen, en eigenschappen, dat de uitgevers besloten, zulk een werk eene vertaling te bezorgen.

Zij hebben gemeend hiertoe dan de talrijke Klasse van beoefenaars der Schilderkunst in Nederland, met de uitgave van deze vertaling niemt te bewijzen; daar er niets van dien aard in onze taal bestaat, dan hetgene oud en onbruikbaar is. Wat het theoretisch gedeelte der Schilderkunst betreft, mogen de bestaande werken van vroegeren tijd, als van *Hoogstraten*, enz. de verhandelingen van de *Piles*, *Leonard da Vinci*, hunne verdiensten hebben; het werk over de verwen door *De Simis* niet zonder nut voor beginners, en meesterhanden zijn, dit beneemt niets aan de waarde van het thans aangeboden, daar er volgens den schrijver, volgens de vertaler volmondig, voor zich zelven, instemt, gemeend heeft te bekend te zijn, dat volgens het plan, door hem gevolgd en bewerkt. Hierbij kan gevoegd worden, dat de scheikunde in de laatste tijden zoo vele ontdekkingen aan het licht gebragt heeft, waarvan niemand kennis bij de bereiding en behandeling der verwen partij te trekken is, dat de, in dit werk gegevene, inlichtingen niet alleen zullen bevonden worden nuttig te zijn aan de eigentlijke schilderschoolen, maar zeker ook aan huis- en kunstschilders, vaten, en in het algemeen aan allen, die met den aard en het zamenstel der verwen dezelve doen hebben; daar hetzelve dat gene en alles wat de schilderkunst aangaat, bevat, hetwelk voor den Schilder, bij den tegenwoordigen staat van beschaving en vorderingen in de kunsten, onontbeerlijk te weten noodig is.

Het is niet wel mogelijk al hetgeen, wat tot het bezit van dit werk zoude kunnen uitlokken, op te geven, daar de rijkdom van nieuwe zaken zoo groot, en de nieuwe beschouwingen zoo menigvuldig zijn, dat men die in het werk zelve moet naslaan. Er kan niet alleen van gezegd worden, dat alles, wat den aard, bereiding, tasching, branding, wrijving en standhouding der verven betreft, met de uiterste naauwkeurigheid behandeld is, en welk laatste, namelijk het standhouden der verwen en vernissen, waarvan sommigen geheel nieuw zijn, met proeven van twintig, dertig en meer jaren bevestigd is; dat wat er voorts van de beschrijving en het gebruik der beste gereedschappen gezegd is, niets te wenschen overig laat; terwijl datgene, wat over de glaceringen en voorbereidselen, alsmede over het licht en bruin, de kleeding, draperien, enz. voorkomt, niet onbelangrijk zal geacht worden. Wij verwijzen voorts de lezers naar de inleiding van den auteur en naar het voorberigt van den vertaler.

Door de gebeurtenissen is de uitgave vertraagd; doch de Intekenaars kunnen zich verzekerd houden, dat het 3de en 4de of laatste stuk, behevens de 7 uitvoerige netie Steendruk-Platen binnen kort het licht zullen zien.

Dit werk zal in vier afleveringen, ieder van negen à tien vellen druks het licht zien, waarvan de twee laste afleveringen in 1830 zijn verzonden, en waaruit men derhalve reeds aanvankelijk genoegzaam kan beoordeelen, wat den Liefhebbers hier wordt aangeboden, terwijl men te gelijker tijd over de tijpographische waarde zal kunnen oordeelen. De inteekening geschiedt tegen *f* 1,50 Cts. elke aflevering; zoodat het geheele werk volstrekt niet hooger dan op *f* 6,00 zal te staan komen.

Wij durven vertrouwen, dat deze onderneming een' algemeenen bijval bij onze Nederlandsche Kunstliefhebbers zal ondervinden, welke zij dan ook in de attentie van elken Kunstliefhebber durven aanbevelen.

Breda, den 15den Mei 1831.

BROESE & COMP.

---

* * De Secretaris-Penningmeester van het Heemraadschap van de Mark en Dintel, noodigt bij deze uit alle diegenen, welke tot nu toe in gebreke gebleven zijn hunne verschuldigde omslagen op de, in de afgeloopene maanden Maart en April gehoudene zittingen, te voldoen, dezelve alnog vóór den 15den dezer aanstaande maand Mei, ten zijnen Kantore in de Karnemelkstraat Wijk B. N°. 138 te Breda, te komen aanzuiveren. — Een ieder neemt deze uitnoodiging voor eene laatste waarschuwing, en wille zich zelven de onaangenaamheid en kosten welke uit eene langere nalatigheid zouden voortvloeijen.

Breda, den 1 Mei 1831.

(get.) GOUVERNEUR.

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN

MEUBILAIRE GOEDEREN.

Van wege de Administratie dier verkoopingen, wordt geadverteerd, dat in het vervolg de verkoopingen doorgaans niet meer zullen worden gehouden in het huis op de Havermarkt, hoezeer dat dezelve alsnu zijn verplaatst in de *Kalfbaan*, achter het Koffijhuis van J. VAN DEN BRINK in de Kerkenhuisjes te Breda. Dat de eerste verkooping aldaan zal gehouden worden op Woensdag den 4den Mei 1831 en volgende dagen. — Dat onder een groot aantal andere Meubilaire goederen, zich aldaar ter verkoop zullen bevinden: Verscheiden Ledekanten met behangsels, vijf Bedden met hunne toebehooren, twaalf Dekens in soortan, vier Kabinetten, Secretaires, verscheidene mooije Spiegels en Platen, een fraaije Optiek met 100 prenten, een goede draaiing-Viool, eenige porseleinen Serviezen en Glaswerk, koperen, ijzeren, tinnen- en blikken Keukengerij, zijnde al de meubels zeer goed onderhouden.

Degenen, welke nog eenige goederen op gemelde Verkooping verkiezen te brengen, worden verzocht dezelve langs de poort in de Cingelstraat, naast het huis van het Gouvernements schuins over de Ziekenzaal, aan te voeren; zullende alle gemelde goederen in het gemelde Verkoopinga-Lokaal, daags voor de Verkooping kunnen worden gezien, zijnde de ingang mede langs voormelde poort bepaald.

---

* * Men vraagt te Koop, een goed gedresseerd RIJPAARD, * tusschen de 6 en 8 Jaren oud, geschikt voor een Militair. Nadere informatie bij de Uitgevers dezer.

---

* * *Leven en Krijgsverrigtingen* van DIEBITSCH-SABALKANSKI, *vergeleken met die der voornaamste Russische legerhoofden*, is uitgegeven door W. J. THIEME te Zutphen, prijs . . . . . *f* 1,10.

Bij wien eerlang verkrijgbaar zal zijn, RIP en GROEN door *J. van Dissel Jz.* Med. Doct., vrijwillig Officier van Gezondheid bij het Geldersch Keur Batt. te Velde. (Ten voordeele van de achtergeblevene betrekkingen der Schutters.)

---

* * Bij den Boekverkooper C. E. SCHUTTERS te Middelburg is heden verkrijgbaar gesteld: het door den Kunstschilder C. KIMMEL naar gelijkend en fraai in steendruk bewerkte Portret van den Generaal majoor A. J. J. Baron DES TOMBE, Ridder van den Nederlandschen Leeuw, Officier van het Legioen van Eer. Prijs 75 Cents.

NB. Hetzelve wordt niet in commissie gezonden, maar moet voor rekening ontheden worden.

PUBLICATION NOUVELLE.

* * En vente chez les FRÈRES VAN CLEEF, *à la Haye* et *Amsterdam*; *Rotterdam*, J. VAN BAALEN; *Delft*, J. DE GROOT; *Utrecht*, J. G. VAN TERVEEN; *Leyden*, G. G. VAN DER HOEK; *Dordrecht*, BLUSSÉ en VAN BRAAM, et chez les principaux libraires du royaume:

LES BELGES AU TRIBUNAL DE L'EUROPE; FAISANT SUITE à la VILLE REBELLE, et contenant une COURTE RÉPONSE à M. le Général-Major Comte *de Dyckhuit*; 1 volume in octavo, *f* 2,50.

Le même ouvrage avec la prémière partie, *f* 3,00.

Se vend au profit d'une orpheline victime des brigandages commis à Bruxelles.

---

* * Bij TEN BRINK & DE VRIES te Amsterdam, en verder alom, zijn nog eenige exemplaren voorhanden van:

I. Het Leven, de Bedrijven en Lotgevallen van WILLEM I, *Prins van Oranje*, grondlegger van Neêrlands vrijheid en onafhankelijkheid. Door *G. Engelbertus Gerrits*, met portret en platen. Prijs *f* 1,80.

II. Schoonheden uit de Nederlandsche DICHTERS der 17de 18de en 19de Eeuw, voor mijne jeugdige landgenooten, door *G. Engelbertus Gerrits* in 2 deelen gemengd, waarin proeven voorkomen van 162 *Nederlandsche Dichters*, prijs *f* 3,00.

III. Gedichten en Redevoeringen van PIETER NIEUWLAND, met een *Inleiding* door Mr. *Jeronimo de Vries* versierd met een fraai *portret* prijs *f* 1,50.

IV. HUGO DE GROOT en MARIA VAN REIGERSBERGEN, in hunne huwelijksche hoedanigheden geschetst, de eerste levens als vaderlandsch Dichter, door Mr. *Jeronimo de Vries*, versierd met de portretten van beide Echtgenooten, prijs *f* 2,50.

Te Breda bij BROESE & Comp. Boekdrukkers en Boekverkoopers.